

A munkanélküliség.

Írta: *Dr. Ferenczi Imre.*

A munkanélküliség elleni küzdelem tárgyában 1910 szeptemberében Parisban tartott nemzetközi értekezlet beigazolta azt, hogy a munkanélküliség elleni küzdelemben a községek a feladat nagyságához mértén ma már viszonylag csekély eszközökkel nagy eredményeket tudnak felmutatni.

A munkanélküliekről való céltudatos gondoskodást ipari városháztartási és szociális-hygienikus érdekek teszik székesfővárosunknak is fontos feladatává.

A külföldi kedvezőbb kereseti és megélhetési viszonyok normális körülmények között is nagy vonzóerővel vannak éppen a tanult ipari munkásainkra; a tanulatlan alkalmi munkások viszont rendszerint a keresletet messze meghaladó arányban árasztják el a fővárost. Mihelyt azonban nagyobb mérvű munkanélküliség következik be, akár gazdasági pangás, akár munkaviszályok folytán, éppen a jobb munkások, akik nem hajlandók kiségitő alkalmi keresettel megelégedni, távoznak tömegesen a fővárosból. A visszatérő fellendülés idején ilyenkor jelentékeny hiány mutatkozik tanult munkásokban, ami ipari vállalataink megerősödését nagy mértékben hátráltatja.

De magának a fővárosnak közigazdasága és közháztartása is erősen megérzi a népesség elvándorlását és a munkanélküliség nyomában járó nyomort a fogyasztás csökkenése, a kórházi költségek szaporodása és a szegényalap megterhelése folytán. A dolgozni tudó és akaró munkátlanokat ugyanis ma az az ipari pangás idején legfeljebb a szegénységélyezés észszerűtlen, drága és emellett demoralizáló formájában támogatjuk. Pedig a munkanélküliség önmagát fokozza azáltal, hogy a lakosság fogyasztóképességét csökkenti és az elsőrendű fogyasztási cikkek előállításával foglalkozó iparágak piacát is megszorítva, a fogyasztási adóbevételeket csökkenti. A munkanélküliség hatása alatt

bekövetkező nyomor, az elégtelen táplálkozás és zsúfoltabb lakásmód a betegség százalékát növeli, a vágyon elleni büntettek számát és a szélső alkoholizmus eseteit szaporítja. A munkanélküliség idején felhalmozódó adósságok, betegségi és egyéb rendkívüli költségek terhe alól gyakran a legderekabb munkás sem tud kiszabadulni s néha örökre a szegénységélyre szorulók táborába süllyed alá. A hosszú és teljes munkanélküliség ideje alatt sokan teljesen elszoknak a rendszeres munkától és a szokásos munkakerülők és csavargók számát szaporítják. Az ínség idején vállalt durva munka nem egy tanult munkás kézi ügyességét szállítja le. A munkanélküliséggel járó nyomor a legszebb családi egyetértést is meg szokta bontani, a gyermekeknek rossz példával szolgál és a tétlenség, a csavargás és a koldulás örökletes betegségét származtathatja át rájuk.

A munkanélküliség kedvező alkalmat szolgáltat a munkásosztályok legelemibb szenvedélyeinek a felfújtására, nem ritkán a vagyon- és a közbiztonság ellen irányuló tömeges támadásokra vezet és a közrend képviselőivel való fenyegető Összeütközéseket idéz föl. Nyugtalan politikai viszonyok között pedig a munkanélküliség nem egyszer vált felforgató törekvések kiinduló pontjává. Az 1830., 1848. és 1870. évi párisi forradalmaknak szoros összefüggése a munkanélküliséggel eléggé ismeretes.

A jelenlegi időpont különösen alkalmas arra, hogy ezt a nagy és vesztes következményekkel fenyegető problémát mi is nyugodt és beható megfontolás tárgyává tegyük. Jelenleg nálunk kedvező gazdasági konjunktúrák uralkodnak és úgy látszik, hogy azok még egy-két évig eltartanak. Béke idején kell a háborúra készülni. Most, amikor a munkanélküliek száma a mai társadalomban elkerülhetetlen minimumra szállott alá, alig merülhet fel az a veszély és aggály, hogy a rendkívüli viszonyoktól diktált rendszabályokat vetnek fel és minden szenvedelem nélkül kereshetjük azokat az intézményeket és eszközöket, amelyek ma e súlyos társadalmi baj rendszeres megelőzésére, illetve a lehetséges enyhítésére a legalkalmasabbaknak ígérkeznek.